

No. 27.

Pirmdeenâ 6. (18.) Juli

Maksa par gabdu 1 rubl.

1870.

M a h d i t a j s.

Ceſchſemmes ſinnas. No Ribgas: kâ Keisera no abſemmemm pahrbrauzis. No Witebſkas: Kreewu teâtera nams. No Odeſſas: tabbaku un wihna iſrahdiſchana.

Ahrſemmes ſinnas. No Pruhſchu ſemmes: Japanaſ walb. luhgſchana. No Hamburgas: ſtrahneeku dumpis. No Belgijas: Garrigneels wirſrohla. No Franzijas: wezza Spahnijas lehnineene ſhabella no trohna atfazzij. No Spahnijas: pahrbahnina kandidatu. — Kuttera tizzib. pawairoſchana. No Italijas: pahrbauſchanahm. No Rohmas: Pehtera-Pahwila deenam lonzihle. No Seemel-Amerikas: pahrbauſchanahm wiefneeku luhgſchana.

Zittas jaunâs ſinnas. No Ribgas: laulibas ſubſſibas, — Latw. beedr., — Kihwersallas ſtohla, — E. Dinsberga gohda-malite. No Rehweles: 3 darba-lauſchu behrnu-ſtohla. No Walmeeras: dſeadaſch. ſwehſti. No Dohbeles: dſeed. ſwehſti.

Jaunatâs ſinnas. Atkal jauna ſtohla. Par Latweſchu ſlaweneem rakſineekeem. Par Wezz-Peebaigas dſeadaſchanaſ ſwehſteem. Pahrbauſchanahm Berlinâ dſiſchodama Dr. Strouſberga ſubrada labſahm kahes wahrdiſch. Sarunna. Grahmata Pahweſtam. Atbildeſchana. Labbibas un zittu prezzu tirgus.

Veſſtkumâ. Par nauđu un mantu. Staſſis is kahdas wezzas grahmataſ.

Ceſchſemmes ſinnas.

No Ribgas. Muſſu augſtâjs Kungs un Keisera kâ jau ſinnam, 29tâ April aiskreiſojo us Ahrſemmemm un nu, kâ telegraſſ ſinno, 25. Juni pahrbrauzis mahjâ Pehterburgâ. No Ahrſemmemm nahbdams Keisera 19tâ Juni eereiſojo Waſſchawâ p. 8 wallarâ un Belwederes pillê mahjas weetu nehma. Pilsſehta Keiseru ſanehmuschi ar ſahl' un maiſi. Pohlu ſemmes pahrbauſditâjs bij lihds pat rohbeſchahm Keiseram pretti brauzis. Pee Keisera eereiſoſchanaſ wiſſas pilsſehtaſ mahjas bijuſchas ar karrogeem un raibeem deſkeem greſnotas, pee wallara wiſſa pilsſehta bijuſe ar uggunihm greſnota un laudis pulſteem ſtaigajuſchi pa eelahm. Schinnâ paſchâ reiſâ,

20tâ Juni zittureiſeja Pohlu ſemmes pahrbauſdineeka firſta Paſkewiſſcha peeminna tilka atllahta un eefwehſtita. Tai deenâ warrens kauſchu pulks dewees us to plazzi un, tur bijuſchi kôhpâ ne ween wiſſi laizigi un garrigi leelmanni, bet arri ihpaſchi tee karrakungi, kaſ ſem Paſkewiſſcha deenejuſchi. Pulkſten 12 1/2 atjahjis Keisera ar ſaweem pawaddoneem pee peeminnaſ ſtabba. Kad erzbiſkaps Deewa wahrbus noturrejis, tad peeminnaſ-ſtabſ tizzis atllahts un eefwehſtihts un t. pr. ſklatrâ wallarâ, kamehr Keisera tē mitta, bij leela ſkaiſta uggunoſchana. Pehz tam Keisera reiſojo zaur Grodnu, Wilnu un Dinaburgu us mahjahm.

No Witebſkas, tai 27. Juni. Schejenes gubernators eefſchſigu leetu miniſterijai eefneediſſ luhgſchana, lai ta Witebſkas pilsſehtai nowehletu kahbus 5000 rub. f., ar ſo ſchê kreewiſku teâtera-nammu warretu dibbinah.

No Odeſſas, tai 27. Juni. Schejenes Keiseriſka ſemkôhpibas beedriba irr noſpreedufe Oktober mehneſt f. g. ſcheitan tabbaku un wihnu iſrahdiſchana no deenwidduſ Kreewu ſemmes noturreht.

Ahrſemmes ſinnas.

No Pruhſchu ſemmes. Japanaſ waldbiſchana Pruhſchu lehnianu luhguſe, lai tai ſubtoht augſti mahzitus wihrus, ka ta preeſch ſawas ſemmes ar wianu peepalihdsibu warretu augſtâſkaſ ſtohlaſ grunteht. Buhſchoht ſcheem wihreem tahdas algas doht, ar ſo tee warreſchoht pilnigi meerâ buht.

No Hamburgas. Tai 29. Juni (11. Juli)

schè atkal strahdneeki dumpojuschees, tapeh; ka wiinu pagehreschanas naw tikkuschas peepilditas no wiinu fungu puffes. Minnetà deenà gandrih; wiffi Hamburgas strahdneeki, pawiffam kahdi 2000 flaità, fawus darbus atstahja un leelu dumpofchanas trohfsni taiifidami, pa eelahm wasajahs aptahrt. Bet waldischanai isbewahs schohs nemeera zehlejus ar pliffkeem sohbineem drih; isklichdinah.

No Belgijas. Awises stipri behdajahs, ka garrigneeku partija scheitan nu teescham pee waldischanas peektuhshoht. Kehninsch effoht usdewis tam fattoku-partijas waddonam Anetanam jaunus ministerus faraudsicht, ko tas jaw nu arri effoht isdarrizis. Bet newarram dohmah, ka schih; partijas speh;ts un preeki ilgi pastahweh;schobrihd schi kattoliska ministerija warretu tiffai us to derreht, brihwprah;ti-gohs wairaf weenprah;tigus padarriht.

No Franzijas. Agrakaja Spahnijas kehneene Isabella, kas taggad Parihsè dsihwo, irr tai 25. (13.) Juni f. g. fawam dehlam, Asturijas printscham par labbu, no fawa trohna pilnigi atfazzijusehs. Minnetà atfazzischanas deenà winna kahdà garrakà runnà peeminneja, ka ta wehl is schubputa jaw us waldischanu effoht aizinata, ka ta starp nemeereem ween leela isauguse un ka ta tapeh; ne if reises to derrigu padohmu warrejuse atrast, fawas apnemschanas ispidiht. Weidsiht winna wehl isfazzija, ka ta wiffkeem fawem prettineekeem no firds peedohdoht un Spahnijas goh;dfirdibai fawu dehlu ustizzoh;ht. Kad Isabella fawu runnu bij beiguse, tad winna fawai wezzai mahtei aprittita ap fallu un gauschi raudaja; bet grab;fs Espeletta lassija to papihru preekschà, zaur ko Isabella no fawa trohna atfazzijusehs un tiffa „Alfons XIII.“ — 13 gaddus wez; sehns — par Spahnijas kehniu isfaukts.

No Spahnijas. Jaw agral tabda sinna tiffa padaudsinata, ka Spahneeschi fawu kehnia frohni peedahwajusch; kahdam Pruhfijas prinzim, Leopold von Hohenzollern, kas Rumanijas firsta wezzakaj; brahlis un tolait jaw arr Franzija fazehla spurrus un isleelijahs, ka winna to nebuht nepatauschoh;ht. Bet schi leeta atkal palikka kluffu. Tif taggad atkal kà pats ugguns juntà us reis isfchahwahs ta patte sinna un taggad ta fallu, ka no Spahnijas sub;tkiti wehstneeki pee ta minneta printsch; bijusch;hi, tam to frohni peedahwah;ht un prinzis effoht apsoh;lijees, ka to peenemshoht gan. Franzijas ah;rigu buh;sch;hanu ministeris Gramonts to sinnu ministerijai preekschà zehlis un tee wiffi palikkusch;hi kà aiskurrinati, jo winni nebuht naw raddusch;hi, laiminah; swar-rigas leetas laut notift, bes ka winni arr buhtu pulkà maifijuschees. Franzijas ministereem pah;rt to usgah;usch;as tahdas bailes, ka Pruhfchu wehstneeku Werther fungu aizinajusch;hi un erzogs Gramonts to luh;dsis, lai winsch; tuhlin brauzoh;ht us Emfi pee Pruhfchu kehnia, fur tas taggad usturrah; un lai tam falkoh;ht, ka keisers Napoleons III. pah;rt to sinnu

effoht neganti satruh;zees, jo tahda darrischan; war-roht Giropas meeru isjaukt; tadeht Pruhfchu keh-ninsch labbi darritu, kad winsch; tam prinzim ais-leegtu to Spahnijas frohni peenemt un schinni laikà ne mas no Wah;semmes ne-atstah;tees. Pruhfchu wehst-neeks atbildejis, ka winsch; to leetu ne mas ne-usfkat-toht par tif swarrigu un ka ne mas nebuh;shoht teesa, ka keh;insch; prinzim wehlejis to fweh;schu frohni pee-nemt — tomehr winsch; braufshoht gan us Emfi pee keh;ina, pah;rt to leetu apwajatees. Arri Spah-nijas paschas wehstneeks Franzuscheem atteizis: ka, ja sch;ee dauds; pulkà maifisch;otees, tad Spahneeschi jo kah;rigi to prinzi peenemshoht. (Prinzis tif tad apsoh;lijees to frohni peenemt, kad Spahnijas tautas weetneeki, fortesi, wiinu iswehle;shoht.) Weh;ak;as sinnas stah;sta, ka Pruhfchu waldisch;ana Franzijai atbildejuse, ka winna sch;inni leetà ne mas negribboht eemaisitees, — kad prinzis to frohni peenemm, lai peenemm. Schi atbilde Napoleonam nepatih;toht un tas pageh;roht, lai Pruhfchu keh;insch; prinzim ais-leeds. Bet ko Pruhfchi taggad par leeligeem Frant-scheem behda! — Franzijas koh;pmanni jaw sabih;ju-schees, — tizzedami, ka nu buh;shoht drih;f karsch; ar Wah;semmi, — bet — — lai ruh; ween, us spersh;hanu teem wair; naw tah;ds speh;ts ned; droh;sch;iba.

No Spahnijas, fur wifswairaf kattoki dsihwo, sinno, ka taggad tur ar Luttera tizzibas drau-dsu pawairoschanu brangi us preekschu eijoh;ht; jo Luttera tizzigi taggad effoht lih;ds 20 tuh;fst., un if deenas wehl draud;ses leelakas toh;poht, un zittas jaun;as iszektotees. Wifswairaf pee schi darba ne wis Wah;zi, bet — Amerikaneeschi, Angleeschi, Frantschi un Schweizi strah;dajoh;ht un us seemas swehtku tirgu, Barzelonijas pilsehtà, kah;ds Angleetis effoht lih;ds 50 tuh;fst. bih;beles un zittas garrigas grab-matas pah;rdemis. E. F. S.

No Italijas. Schejenes awises sub;dsah;hs, ka Florenzes pilsehtà leelas laupitaju bandas fawu ammatu atkal stipri ween falkoh;ht strah;dah;ht; nepa-eijoh;ht ne weena deena, ka sch;e leelu leelas laupischa-nas nenotiktu, un pat deenas laikà weens weenigs zilweks ne-usdroh;sch;inajotees pa eelu staigah;ht; kad kah;di 15—20 apbrunnojuschees wih;ri fadoh;do;tees koh;pà, tad tiffai sch;e wehl warroht dauds; mas droh;sch;aki pa eelu pastaigatees. Lai gan zilweki ne wis par swehreem pasaulè radditi, kam zits zittu buhtu japleh;sch; un jalau;pa, tad tomehr rupji un nemah;ziti laudis mas ween par to behda. Bet waldischanas sch;ah;das nebuhschanas jo weeglaki warretu tad ap-smazzeht, kad tah; ar wiffu speh;ku pawehledamas un peefazzidamas gah;datu par kreetnah;tm kauschu floblosch;anah;tm un apgaismosch;anu.

No Rohmas. La sch;e us dasch;adu wih;si tif lohti gaidita Beh;tera un Pah;wita deena sch;ogabb; tàpat atkal pagah;juse, kà wiffas zittas reises. Pah-west; naw paspeh;jis fawu nemaldibas bau;fli isflud-dinah;ht, un daschi no winna prettineekeem to taggad

faht kreetni isfohböht, fa winna nemaldiba tahdä wihse tal reis maldijusehs — kà jaw no pascha eesahkuma; bet pahwests dohd schè atkal tahdu wainu pretti, fa tas leelakajs pulks bislapu winnam efföht kà faslimmuschi usdewuschees un wiasch tapehz ne-efföht warrejis konzibli safault, efföht nu atkal jagaida us August mehnesi f. g. Bet zitti atkal dohma, fa tahdu flimmibu bislapeem schoreiseja konzible efföht peeschlihruse un fa tapehz faslimmuschee bislapi drihs pehz Pehtera un Pahwita deenas gan atkal atwesseloschotees, tillai tad wehl buhschoht jabaidahs, fa bislapi August mehnesi f. g. atkal us laut tahdu wihsi ne-eeslimstoht.

No Seemel-Amerikas. Rahdahs, fa India-neeschi ar saweem warras-darbeem atkal zeltees kahjäs prett baltajeem. Winnu wirsneeki bijuschchi Waschintonè us konferenzi un isluhguschees, lai winneem atdohdöht tohs un tohs semmes-gabbalus atpakkat, lai atzehoht tahs un tahs zikkadeles nobst, fas winneem par leelu grubtumun un lai peeweddöht winneem jaktseerohschus, bet baltee brächti nelo winneem nenoweheleschi un wissu pahribu, fo teem darriuschchi un darra, ne fa negribb atlibdsinacht. Sinnams winni arr paleet pee saweem nikkeem, gaismu un mahzibu nepeenemdami, zaur fo, kad karri zekahs, winneem pascheem ta leelaka fshahde un Giropeeschi tohs dsenn arween tablat tulfneschös eelschä, zaur fo winnu flaits arween eet majumä.

Bittas jaunus sinuas.

No Nihgas. Kà Wahzu awises sinno, tad pee Widssemmes basnizas teefas efföht pehdejä sehdeschanä 34 laulibas subdsibas usdohstas, un stary schihm efföht diwi laulibas schkirshanas subdsibas tamdeht wehrä leelamas, fa tahs abbas wezzas; prohti weena 13 gaddus un ohtra 8 gaddus, famehr eesuhdsetas, bet wehl ne-ischkirtas. — Raffitajs eesaulsees: Apas! wai tad tas kahds labbums, fa til ilgi to wilzina ischkirt! — Sinnams pee zittahm prozesses leetahm geld gan: jo ahtraki, jo labbaki; bet pee laulateem, fas gribb schkirtees, ne buht ne. — Pee augstahm basnizas teefahm, fur laulibas schkirshanas subdsibas peenefs, — geld schi gruntiba: jo wezzaka ischkirshanas subdsiba, johtschu — labba, prohti: jo garri to leetu wilzina, jo labbi! — Subdsjetaji pa to stary, ja nu neeku leetu jeb ihwereschanas deht, gribb schkirtees, aismirst ihweri pa ilgu laiku, saderr' no jauna meerus un dsihwo tablat saderrigi un jauki kà ballofchi.

G. F. S.

No Nihgas. Schinni pagahjuschá pufsgaddä irr Nihgas Latweeschu beedriba pawiffam 4 runnas jeb preeschlassifshanas noturrejuse: 1) 18. Janwar runnaja J. Pfeiff f. par „Augu un winna dsihwi;“ 2) 8. Merz runnaja R. Stahlberg f. par „Latweeschu un Leischeem;“ 3) 15. Merz runnaja G. H. Bertram f. par „Balli, teateri un konzerti;“ 4) 5.

Juni runnaja Treuer f. par „Teatera-spehlehm un winnu farakstifshanu.“ — Divas reises tillä konzerti spehleti: tai 20. Febr. un tai 12. April. — Tschetras reises tillä teateris spehlehts: 1) 15. Merz spehleja „I. Mikka — II. Mikka nah mahjäs. No R. Thomson f.;“ 2) 19. April spehleja „Labbal sible rohkä, ne kà mednis kohkä, — no H. Seege,“ „Pascha audsinachts — no Ad. Allunan,“ „Midsenis teefas preeschä;“ 3) 17. Mai spehleja „Deppis un Sette — no Th. Bekmann;“ „Wezzajs Surka — no R. Thomson;“ 4) 14. Juni spehleja „Pulstenu taifitaja zepure — no Fr. Berg,“ „Divas gultas — no Ad. Allunan,“ „Meddinecks — no H. Allunan.“

No Nihgas. Teem Pahrdaugaweescheem un wiswairal Slgezeemeescheem, fas mums daudskahrt to wehleschanohs isfazzijuschchi, wai nederretu arri tur winnu turumä kahdu lehtaku behrnu-sfoklu grunteht, — mehsh taggad warram to sinu doht, fa effam isdabbujuschchi, fa tur us Maj-Klihwersallu N° 28 jaw fennat tahda kahrota sfokla ar augstas waldischanas wehleschanu irr eetaifita. Schinni sfoklä mahza freilene Matilde Rose no paschahm pirmmahzibahm eesahkdama; schè teel puifschchi un meiteefchi jaw no 7. gadda usnemti; sfoklas nauda isnahf 8 rubl. f. par gaddu; tapat scho sfoklu taggad jaw arridsan kahbi 25 behrni apmelle. Lihds ar August mehnescha sahkmun te sahlahs atkal ohtrs pufsgads, tapehz wezzakeem, fas tad sawus behrnius schinni sfoklä gribbetu nodohht, jaw Juli mehnesi f. g. japeeteizahs pee minnetas freilenes — Matilde Rose turpat.

— Swehtdeen tai 28. Juni Nihgas Latweeschu beedriba muhsu tohti paststamam Ernst Dünsberg lungam, kà winnas gohda-beedram, noturreja gohda-maltiti ar jauku musiki, daudrunnahm, augstas laimes-noweheleschanahm un labbas weffelibas usdwerschanahm — lihds pat wehlai naktei eelschä. Tapat arri „Mahjas weefs“ sawas tautas wahrdä schim gohda-wihram par winna til ne-apnikfuschu publineem us Latweeschu apgaismoschanas lauta wehle preezigas wezzas deeninas, un usfauz Tam — „augsta laime Ernst Dünsbergam!“

No Nehweles raksta, fa tur jaw trescho behrnu sfoklu eetaiföht, fur darba laudis, fas wissu zauru deenu nestahw mahjäs, sawus behrnius par lehtu maksu (prohti 50 kap. f. par mehnesi) nodohd, famehr wakkarös no darba atkal pahnahf. Schinni sfoklä behrni no 4—8 gaddam tohp sfokloti, dabbu pa-ehst un tà pakawe to deenu taggad gohdigi, fur tee papreefchu deedejeja pa eelahm ubbagodami, sagdami un mellodami.

No Walmeeras. Tai 24. Juni f. g. Walmeeras pilssehtä noswinneja dschedaschanas swehtfus, us kurreem, lai gan no daudsch Widssemmes pilssehtahm dsedataji bij usajinati, tomehr ne no wiffahm atnahja. Walmeera bij ar frohneem un farrogeem

kohfchi ispuschkota. Dseedaschana notiffa us Gaujas kraista, fur ihpaschas derrigas weetas til labb' preelsch dseedatajeem, là arri preelsch klausitajeem bij eetaifitas. Hacken mahzitajs dseedatajus ar fir-nigeem wahrdeem apfweizinaja un wisseem klabtbuh-dameem ar dedfigeem wahrdeem islikla dseedaschanas-labbumu un winna mehrki. Wehlat walkarâ dseedataji leelajâ mufses-sahlê maltiti noturreja, fur dauds wesselibas un augstas laimes un labklahschanas tiffa uedfertas us Latweeschu tautas labdarritajeem.

M. L.pp.

No Dohbeles. Peeltdeen' tai 26. Juni schê noswinneja tohs dseedaschanas fwehtkus, par to „Mahjas weesi“ N° 22 un 23 jaw runnajam. Bij dauds klausitaju sanabkufchi, kas ar dseedataju pir-mahm mehginaschanahm bij pilnâ meerâ. Mums preeks, ka taggad jo beesi par tahdeem dseedaschanas fwehtkeem faweem lassitajeem warram pasinnobt. Là tad taggad ibsâ laikâ preezigi dseedaschanas fwehtki jaw noturreti Wezz-Peebalgâ, Balmeerâ un Dohbelê — un tee laikam derrehs par labbu fataifischanohs us nahkofscheem leelajeem dseedaschanas fwehtkeem (ff. Mahj. w. N° 22.).

Jaunahs sinnas.

No Sigmaringenes, 30. Juni (12. Juli). Prinziš Leopold-Hohenzollerns, negribbedams nemeerus fazelt, Spahnijas trohnam atfazzihees.

No Londones, 29. Juni (11. Juli). Stottijâ schinnî deenâ pastes-brauzeens nelaimigi isgaddihees, pee tam 5 zilweti tikkufchi nonahweti un 23 kochti eewainoti.

— Schê tohp no Kihnâs walstis sinnohts, ka Peking pilsehtas laudis prett Franzuschu preestereem fadumpoju-schees, un schohs wiffus un wehl dauds zittus kristitus no lahmuufchi.

Atkal jauna skohlo.

Labs laizinsch jaw pagahjis no 15. Merz m. d., fur jaunu pagasta- un skohlas-nammu Alaschôs eeswehtija, bet wehl ne weenam naw prahtâ nahjis, M. w. kahdas sinnas par to doht. Bil tad nu sinnu un atminnu, dohschu pahf scho muhsu jaunu eerikti faweem tautas brakteem lassihht.

Jaw aispehrn tiffa ar dsimtskunga atklauschanu no pagasta preelschneekeem ismekletas 3 puhrw. semmes, to leelskungs walstei par wolti atdewa. Seemâ wiffu, kas pee buhwes waijadfigs, fagahdaja un no pawaffaras libds ruddenam til tahku tiffa, ka jaw eelschâ warreja dsihwoht. Chla irr no muhra, 17 affis garra un 7 affis platta un tà eerikteta, ka ftrihwers un skohlmeisters, katriš jawâ gallâ warr dsihwoht, jeb arri weens pats par wiffu mahju wal-diht, ja waijadfigs liktohs, abbus ammatas fawee-nobt. Waijadfigo buhwes naudu nehma no sakrah-tas passineeku un par pahrdohthu magafihnes labbibu eenahkufchu naudu.

Augschâ minneta deenâ bij nolikta par namma-eeswehtischanas deenu un libds ar leelu kauschu pullu arri bij atbrauzis basnizas pehrmintera-leelskungs v. Blankenhagen un nahburgu muishas rentes-kungs

Bandau. Geswehtischanas darbs eesahlahs ar dseedaschanu un Deewam pateifschanu, kas to darbu til labbi sekmejie. Draudses mahzitajs — wezzajs Waltera tehws — dibbinaja sawu runnu us 1. Kor. gr. 12, 4. libds 11. p., isfkaidrodams, là ta eeswehtischana noteekohht ne preelsch teem nedfihweem almineem, kas preelsch ehlas muhra fanesti, bet preelsch dsihweem dsihwotajeem, preelsch teefas spreedejeem, preelschneekeem un wisseem pagasta lehzekeem, peeminnedams, ka lai nenotiktu, là ar Jerusalemes Deewa nammu notizzis, to Salamans uszehlis un eeswehtijis (2. Laif. gr. 4, 16.), jeb teem Bahbeles tohrna buhwmanneem, kas sawu gohdu ween mellejuschi.

Là tad pagasta-preelschneekeem, teefas wihreem, là wiffam pagastam peenahkotees sawu nammu tà zee-niht, là tas pascheem par fwehtibu un ne par lahsteem ne-isdohdotees; bet wiffa neswehtiba izsekkotees zaur to, ka pasaule patte garrigu buhschanu negribbetu wehrâ nemt un saprast, to pats Pestitajs tai libdsibâ par sehjeju un daschadu semmi runnadams peerahdijis. Un kad ar muttes mahzibu ween pasaulei nepeeteekohht, tad jaw Deews pats dewis zaur Mohsu ar azzim redsamus un lassamus bauktus; tàpat arri taggad newarroht bes skohlas mahzitees ne lassihht nedf rakstihht. Pats tas Kungs Israëli-teru skohlâs mahzijis, un zaur to leezibu dewis, là skohlas effohht wiffas sapraschanas schuhpulis. Pateiziba lai effohht libds ar Deewu arri leelskungam, pagastam un pagasta waldischanai; jo schee effohht là auflas kas tohpâ wihlas, paleekohht par tahdu faiti, kas muhscham pufchu netruhtst.

Behz tam tiffa dseedahs un tad skohlas-nams trihsweeniga Deewa wahrdâ eeswehtihhts. Pa star-pam tiffa wehl kahdi pamahzischanas wahrbi runnati un dseedahs, tad skohlas kungs Krönberg nostahjabs ar sawu behrna pulzinu preelschâ un no-dseedaja ihpaschi us to deenu ismahzitu gabbalu us 4 balfim.

Behdigi arri pats pehrmintera-leelskungs uskahpa us katederi un runnaja tà:

„Lad nu arri mehš mihti draugi, zaur Deewa schehlastibu effam to deenu peedsihwojuschi, kurrâ muhsu pagasta- un skohlas-mahja tiffa eeswehtita. Ar preeku, ka basnizas pehrmintera kungs Sums par wisseem Juhfu grubteem darbeem un leelahm mohlahm, ar to juhs scho jauno mahju effat zehluschi, pateizu; bet man arri irr gauschi schehl un ihpaschi mannu firdi noschnaudsa tas, ka zaur scheem leeleem darbeem muhsu libdschinniga weenprahtiga dsihwe gauscham tiffa fajaukta, tà là schahs jaunâs mahjas zelschana rahdijahs gandrihs là par peedaufschanas atmeni; bet es no firds wehlu un zerreju, ka zaur preezigu un ustizzigu ispidischanu muhsu ammata, là zaur behrnu mahzischanu, tà arri zaur fkaidru teefas-turrechanu muhsu agraku weenprahtigu dsihwi atjaunotum, tad arri buhsim schodeen scho

jaunu ehlu par stubra-akmeni eeswehtijufchi, us kurra mehs preezigi un ar Deewa palihgu tabfal lohpa warram strahdaht, Winnam par gobdu, mums un muhsu behrneem par labbu, un lai Winsch tas augstajs Kungs muhsu darbus apfwehti, ka winni tabdus augtus nefs, ka mehs pehdigi scho floblas eeswehtifchanas deenu warretam atminneht."

Ar to nu muhsu floblas eeswehtifchana beidsahs un nu sahla riblotees us maltiti, kur tad arri daschas wesselibas usdsehra pehrmindera-leelungam un ammatneekem. Par wissu bija labbi gabdahts, bet Deewam schehl, ta leela kauscha pulka deht wiffi newarreja pamecloti tift un tadeht arri itt wisseem pehz prahta nebuhs bijis. Gahdneeki un fahrtibas isweddeji bija pagasta-wezzajajs un wiffai Allaschu walftei pasihstams jaw wezs walstes kohpejs Br. —

No sawas pusses peeleeftu wehl tohs wahrbus: Lai nu tee augsti muhri ween nepuschlotu Allasch walsti, bet tur arri eefschâ dsihwotu tabds fainneeks, kas arri proht tabs jaunus firdis puschkoh, kas Deewam garrigi spihd!

Dsirdeju, ka arri Judaschneekem pehrn tahda pamasa, bet deesgan glihta kohla pagasta flobla us-taifita, kas jaw 17ta November 1869 eeswehtita, bet par kurru arri lihds schim awises ne kahdas sinas naw lassamas bijuschas. M. Kpln.

Par Latweeschu slawenem rakstneekem.

Motto: „Quid iste sibi vult?“

Ar schahdu wirsrafschu jaw pagahjuscha gadda Latweeschu awises rakstiju par muhsu teizameem rakstneekem un tahda wihse dohmaju muhsu tauteeschu prahtus un dohmas us to greest, scho wihru wisslabbas rakstus kraht un tad tohs ihpashas gramatas laist gaisma. Un kad nu schi leeta swarriga deesgan, ka to wehl wehrts peeminneht, tad lassitajeem nebuhs pretti, kad par to schi wehl kahdus wahrbus itt ihfi isrunnaschu.

Gluschi bes selmes manna usazinaschana schinni leeta gan naw wis bijuse. So Nihgas Latweeschu beedriba muhsu teizamu rakstneeku un tautas labdarritaju publians tapat arri atsinnuse un ta grihbteem par peemianu un pateizibas sihmi sakraht winnu dsihwes-aprakstus un tohs ihpashâ itt beesâ gramata lihds ar winnu nogihmeschanahm isdoht. Lai beedribai schis publiansch weizahs!

Bet mans padohms gahja tabfal, ne ka tas lihds schim tizzis saprastis. Es neween dsihwes-aprakstus par scheem wihreem wehlejohs, bet arri winnu wehra leelamus darbus un rakstus Latweescheem preefschâ zeltus. Es gan arridsan labbi sinnu, ka tahda ussahlschana schim brihscham pahdrohscha deesgan, wesselas gramatas isdoht par muhsu rakstneekem, kas wehl nebuht nestahw tahda pilniba, ka tahdeem waijadsetu buht, un ka tohs warretu usflaweht par labbu preefschihmi dauds zitteem. Tad tomehr schahda apnemshanas arri pahrlaeku labba, tadeht ka mehs zaur to mahzitohs pasiht un atsiht sawas nepilnibas,

un dsihtohs dauds leelaka un kohschaka rakstu dailibas peenemshana.

Pirmo gramatu par muhsu teizameem rakstneekem buhtu ja-eesahl isdoht ar Gotthard Friedrich Stender. So schis teescham ka wihrs un pirmajs isweizigs rakstneeks strahdajis un zihnijees, lai tit par Latweescheem gaisma austu. Schis wihrs bij tas pirmajs, kas sahla latwisku wallodu zelt un glihtoht. Schis wihrs irr Latweescheem dauds un beesas gramatas jo flaidra walloda farastijis, un ta teem mahzibas awoschus apgahdajis, kur tee bes apnifschanas warreja smelt gudribas us gudribahm. Tahdu wihru mums nebuhs aismirft, bet tam allasch weenu no tahm pirmahm weetahm laswiskas tautas gaismoschana nowehleht

Berreju arri, ka lassitaji buhtu ar to pilna meerâ, kad il weena no schahm gramatahm buhtu atrohdam:

- rakstneeku dsihwes gahjumi un publiani, wisswairal us rakstneezibas lauta;
- slaweni strahdati rakstu gabbali, — flaidra walloda eefsch prohsas;
- teizami rakstu gabbali eefsch roesijas;
- wirsrafschi no wisseem teem raksteem, to rakstneeks sawa laita kaudis islaidis.

Lehtahm tahdahm gramatahm arri waijadsetu buht, ka lai il katris pee tahm warretu peeckuht. Un kad nu Nihgas Latweeschu beedriba, ka jau dsirdejam, grihb gabdaht par scho wihru dsihwes-aprakstifchanahm lihds ar nogihmeschanahm, tad man tas kohti pa prahtam buhtu, kad atkal Latweeschu draugu beedriba scho ohtru leetu, prohti par winnu darbeem un raksteem ruhpetohs, un weenprahtiga sawas rohkas nemtu. So weenfahrts schi beedriba, ka esmu dsirdejis, publejahs kohti par Latweeschu rakstneezibu, un ohtrfahrts ta irr arridsan tahda beedriba, kas wisswairal spehzig, tiklabb eefschkigi — ka ahriigi, pee schahdu leetu isdarrifschanas. To wehlohs — lai Deews te peeleeft to isweifschanohs! B.

Par Wezz-Peebalgas dseedaschanas fwehtkeem.

Lai 21. Juni, ka jaw „Mahjas weesi“ № 24 bij pasluddinahts, Wezz-Peebalga noturreja brangus dseedaschanas fwehtkus. Minnetâ deena tuwi un tahleji kaudis sapulzejahs lohpa. Bij lihds 3500 bikketes apgahdatas, to us peejahm weetahm ap basnizu apfahrts pahrdewa; bet schihs wiffas drihfi ween ta tikla ispirktas, ka us wiffahm peejahm weetahm leels truhkums pehz tahm atgaddijahs, tomehr ir wehla! atnahzeji dabbuja sawas ruhmes. — Basniza bij trihs platschi eedalliti: pirmajs plazzis malfaja wesselu r. f., ohtrs plazzis 20 f. f. un treschajs 10 kap. f. Dseedataji bij salassijufchees kohri pee altara, kas ar muhsu semmes mantahm un sakkumeem bij flaishti isgresnohts. Lauschu bij lihds 5000 sanahkuschi.

1) Wisspirms tikla no Wezz-Peebalgas dseedata-

jeem us jauku wihsj dseedahs: „Deews Rungs irr muhsu stipra pils ic.“

2) Tad dseedaja wihsj fanahfuschchi weesi ar basunu pawaddischanu to dseefmu: „Al kaut man tuhlfstosch mehles buhtu ic.“

3) Tè draudses mahzitajs wihsj fanahfuschus ar mihligeem wahrdeem apfweizinaja un dseedaschanas labbumu tà pawirsam israhdijs; itt ihpafchi winsch teem pee firds lilla basnizas fwehtumu un gohdigu usweschanohs tai paschâ.

4) Pehz schihs runnas tiffa ta patte dseefma tahfak dseedata: „Kaut manna bals' tur atskannetu.“

5) Tad puhta ar basunehm to meldiju: „Kad es nahfchu, kur tee dsihwo ic.“

6) Pehz tam Trikates dseedataji dseedaja ar jauku fkanu to dseefmu: „Bil faldi irr tawi wahrdi at Rungs ic.“

7) Tè Wezz=Peebalgas jauktajs kohris dseedaja: „Gesahfuma Deews raddija debbesti un semmi ic.“ Scho dseefmu wihsjapreefsch ar jauku ehrgeles spehleschanu eewaddija un tad to 1½ stundas laiku no weetas dseedaja ar solo=dseedaschanu pa starpahm. Waddonis bija Kornet lungs un solo=dseedataji Dr. Turjahns, ffohlmeisters Pilssehtneeks un freilene Rathminder.

8) Tè nu draudses mahzitajs turreja runnu par to, fo Deews peektâ deenâ raddijis ic.

9) Drihsj pehz tam mahzitajs sahfa stahstih, fo Deews festâ deenâ pasaulê raddijis ic.

10) Tad dseedaja atkal to dseefmu: „Alleluja, spehls, flaw' un gohds ic.“

11) Nu dseedaja Wezz=Peebalgas un Trikates kohri kohpâ ar ehrgelu pawaddischanu fawâ starpâ fawadu jauku dseefmu.

12) Dseedaja ar basunehm.

13) Wezz=Peebalgas kohris dseedaja to dseefmu: „Tew pateizibu falkam ic.“

14) Mahzitajs isfazzija kahbus galla-wahrdus — un tad dseedaja to dseefmu: „Paleez ar schehlastibu ic.“

Klausitaju, tà jaw pirmal dsirdejam, bij leels pulks fanahjis, kas ar scho dseedaschanas=konzerti gluschi meerâ bija. Beidsiht wehl dsirdeja no daudf puffedm to wehleschanohs isfalkam, lai jel drihsj atkal kahbus dseedaschanas=fwehtikus swinnoh, bet lai tad arri laizigas dseefmas nemmoht starpâ, ka tas arri zittur pee dseedaschanas fwehtkeem noteekoh. Lai weizahs schè dseedaschana ir us preefschu!

J. Dahlmann.

Wahr Berlinè ofihwodama Dr. Strousberga fudraba kahfahm kahds wahrdufch*).

Dr. Strousbergis irr kohiti baggats wihs, kas preefsch mas gaddeem wehl bija mas fo zeenihst un tufsch wihselis, kas Amerikâ leelu naudu fakal-

*) Relaunojees, lassitajs, ka schis rakstis bischicht notawejees!

lis, nu Prubschôs pahruahjis ar dselsu=zetta buhweschanu darbojahs.

Winnam peederroht Pohsenè, Prubschôs, 30 tuhlfst. puhru weetas semmes ar daudf leelahm muifchahm. — Pohsenes gubernija effohit til 525 kwadrat juhdses leela, — tadeht daschi Wahzsemneeki fmehtjufchees, ka Strousbergis drihsj wihsj semmiti peefawinaschotees.

Strousberga meita arri effohit nupat ar kahdu Wahzu prinzi faderrinata.

Strousbergis Berlinè, Prubschu galwas pilssehtâ, nesenn, fawas fudraba kahfas, prohti pehz 25. nodfihwoteem gaddeem laulibâ noswinneja leeliski, leelâ pille, kur leeli diwi kambari bija pilni ar fwehtku kulluteem peekrauti, bet ne wis tà Latweefchi dohma ar baltas maises weggeem, meddu, galwas puffedm, barrotahm sohfeh, schehlfina puddeleh ic. — ne tà! ar dahrgahm selta un fudraba leetahm. — Starp wihssem scheem kahsu kulluteem peeminneschu til tohs wehrâ leekamas ween, prohti:

Skaihtus dselsu=zetta rattus, fo inscheneera lungi schkinkojusch, kas maksajohit 14 tuhlfst. dahlderus. Tad no Rumanijas walsts 16 Arabeeschu sortes dahrgus sirgus. Tad atkal ar dahrgem dimanta almineem isrohtatu lahdiiti ar daschadahm bildehm un fudraba mirtes farriau, kur tee wahrdi bija lassami: Sudrabotâ zekina — mirte nahf pee jums un — teiz:

„Manna mahsa: Seltaine — juhs pehz 25 gaddeem atkal sweiz.“

Tad no fudraba taifitu arllu, kam 2 sirgi preefschâ un arrajs, kas arllu walda, — wihsj no fudraba leeti. — Tad wehl no tihra fudraba basniza taifita, kur Strousbergis Londones pilssehtâ tai 1845 gaddâ pirmu reis laulahs ar fawu feewu. — Un tad arri leels fudraba bikkeris ar Strousberga 7 behrnu bildehm. Tad fudraba leels ohsola kohks ar 1000 fudraba lappahm un galda usleekams no fudraba ar diweem wainageem, tas mirschu irr no fudraba un tas lohsheru no selta, kur appalschâ tee wahrdi mirdseja: „Lai mirte selta pehrwejahs, tà lohsheres jaw puschojahs“ prohti: Lai selta kahfas wehl atsneeds, tà tà lohsheru wainags, fo zaur dselsu=zetta taifischanahm, andeli ic. jaw few seltotu uslizzees galwâ, — kohfchi mirds.

Bes schihm wehrâ leekamahm leelahm leetahm fudrab'lahsu turretaji wehl bes mehra pulks dahrgas chkinkibas dabbujusch, kurrus negribbu wairs;minneht.

Arri Strousberga f. tai deenâ 3 gohda=sihmes (swaigsnes) dabbujis schkinkoh, ka: Prubschu, Sohenzolleru un Rumaneeschu swaigsnes.

Gallâ til wehl peespraudischi kahdas mahzibas atwaffinas schim stahstinam klacht: „Kur uhdens irr, tur uhdens wehl peeteff klacht“ un tad:

„To kam nauda, zeenâ leet,
Nabbadinsch mas zeenihst teet!“

E. F. S.

Sarunna.

(Pez jaunās ortografijas.)

Swarpsts. Tu boris! kapez Tu faki, mani tak nu waijaga faukt par hori, bet waj Tu nesin, ka tas pez Wazu walodu ween riktigi fkan?

Boris. Butu gan riktigaki, kad fazitu: Tu urbis; bet ziti tad ari gribetu kadu reisi runat: Tu, urbi-natajs! kapez Tu urbi tad masu zaurumu?

Swarpsts. Teesa ar ir, ka urb ta urb us reisu leelu zaurumu, ka es swarpsts budams daru, waj nu plist waj lust.

Boris. Ar laiku ari bus leelaks. Kas ar masumu ne-eesat, newar ar leelumu beigt — mas zinitis gasch leelu wesumu — masam zirulitim ir leelaka rikle ka leelam gulbim, — un — wifus masus zaurumus war isboret leelaks, bet leelu par masu taifit gruta leeta.

Swarpsts. Nu tad nem labak to wardu fwik-urbis, tas tak wifu Latweeschu mutē.

Boris. Manu wardu ari zitas walodas bruke un goda, kapez laj es to atkal atmetu?

A. A. G. G.

Grahmata Pahwestam.

Tu Rohma fehd us Beht'ra krehflu,
Augsts Pahwests! firms jaw wezjojees
Un uskatt' feewischas par mehflu, —
Tew brihw naw muhscham prezetees.
Zik noschelojams wihriusch tu
Ar wissu sawu konzihlu!

Ko palihds tewim selta krohnis?
Ko lohsha Wattikana pils?*)
Ko palihds tewim gohda trohnis?
Ko lihds tew, ka irr debbes sils?
Ko palihds tewim fzepters dahrgs?
Tu tomehr effi mihlib's-wahrgs!

Tu nefajuhti laimi, preeku,
Kas mihliba mums usfmeijahs,
Tew, kaut gan beggats eff' pahleeku,
Tak nabbadziba jalaujahs!
Kas man un katram irr, tew truhst;
Des mihlas tu tur selta ruhgst'.

Tu noschelojams teescham effi!
Negribbu tawa weetā buht!
Tu mihlestibas-fehdes neffi
Bet newarr mihlib's laime kluht!
Tu smahde mihlib', ko gribb Deews,
Kaut Deewa weetneeks nosauzees!

Mett' labbat' sawas dahrgas leetas!
Mett' wissu sawu gohdu noht!
Behds, behds no sawas zeetum'weetas;
No Rohmas behds, ta nefs tew pohst!
Behds pee mums schurp us Widsemmi!
Schē mihlib's laimi panahst!

* To pilli, lurrā Pahwests dshwo, sawz Wattikana pilli.

Schē usfmeesees tew tautu meitas,
No Latw'ju mahtehm audsetas!
Kaut newalko tahs fihschu kleitas,
Tak lohti flaitas, mihligas!
Mahz ahtri, ar mums laimi baud'!
No walti wezā Rohmā fnaud'!? M. L. pp.

Atbildeschana.

Jaw preeksch kahda laika no kahda kalpa grahmatu dab-
bujū „kalpa wahrda.“ Schinni grahmatā rakstītājs schē-
lojahs par Widsemmes kalpu klahschanohs un manni luhds,
Mahjas weesi par scho leetu isfkaidroschānu doht.

Es scho luhgschānu jaw senu buhtu ispidijis, ja man-
nim 2 kawekti nebuhtu gaddijuschēes. Papreeksch biju ne-
wefels un tad atkal truhka wakkas, deht ta, ka bez am-
mata darbeem wehl zits darbs bij jastrahda un wehl tag-
gad jastrahda.

Nepasihstams draugs, kas grahmatāi sawu wahrdu naw
peelizzis klahst, luhdsams lai netizz, ka par winna raksteem
nebehdaju.

Rakstītājs mannu firdi lohti eepreezina un atspirdsina
zaur to, ka manni nofauz par „Latweeschu tautas draugu.“
Zaur to winsch mannim parahda leelu mihlestibu un gohdu.
Kā tad es tahda drauga pagehreschānu ne-ispilditu ar preeku?

Ta pagehreta isfkaidroschāna gan naw wis til weegli
dohdama. Es atrohdohs tā faktoht stary diweem ugg-
neem, stary kalspeem un fainneekēem jeb gruntineekēem.

Deews reds mannu firdi, ka es abbahm kahrtahm labbu
ween wehleju.

Ruddeni sawu isfkaidroschānu dohmaju doht, zerredams,
ka ne kalpi, ne gruntineeki apgrehzibu pee tahs nenems.

Tas ween mannim schēhl, ka rakstītājs grahmatāi sawu
wahrdu naw peelizzis. So tad es winnam ar pasti buhtu
rakstijis.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgā, 19. Juni 1870.

M a f f a j a p a r :

1/3	tschtw.	jeb 1	puhru	fweeschu	4 r. — 1	
1/3	"	" 1	"	rubsu	2 " 70 "	
1/3	"	" 1	"	meeschu	2 " 30 "	
1/3	"	" 1	"	ausu	1 " 35 "	
1/3	"	" 1	"	rupju rubsu miltu	2 " 40 "	
1/3	"	" 1	"	bihbeletu rubsu miltu	— " — "	
1/3	"	" 1	"	fweeschu miltu	4 r. 80 f. — 5 " — "	
1/3	"	" 1	"	meeschu putraimu	3 " — "	
1/3	"	" 1	"	grifku putraimu	4 " — "	
1/3	"	" 1	"	ausu putraimu	— " — "	
1/3	"	" 1	"	stirnu	— " — "	
1/3	"	" 1	"	kartuppele	1 r. 30 f. — 1 " 40 "	
1	puddu			feena	— " 35 "	
1/2	"	jeb	pohtu	dseltes	1 " — "	
1/2	"	"	"	appinu	— " — "	
1/2	"	"	"	fweešta	4 r. 20 f. — 4 " 40 "	
1/2	"	"	"	tabaka	1 r. 25 f. — 1 " 40 "	
1/2	"	"	"	krohna linnu	— " — "	
1/2	"	"	"	brakka	— " — "	
10	puddu	jeb 1	birkaw.	krohna linnu	51 " — "	
10	"	" 1	"	brakka	45 " — "	
1	muzzu	linnu	fehflu		9 " 40 "	
1	"	filku	lasdu muzzā		14 " 50 "	
1	"	eglu	muzzā		14 " — "	
10	puddu	(1 muzzu)	farfanahs	fahls	6 " — "	
10	"	"	rupja	baltahs	fahls	— " — "
10	"	"	smalkas	baltas	fahls	— " — "

Pihds 3 .Juli pee Rihgas atnahlfuschī 1158 luggi
un aisgabjuschī 927 luggi.

No zensures atwehlehts.

Rihgā, 3. Juli 1870.

Atbildedams redaktehrs A. Leitān.

Sluddinafchanas.

No Latweefchu kurlmehmu ffohlaß.

Latw. kurlmehmo ffohla Sallas-pilli, netiks, ka papreefchu finnichts, 1., bet 4. August f. g. pulst. 10 no rihta atwehrt; tad nu ar fcho finnu teel wiffi, kas par fcho ffohlu gahda un ruhpefahs, eelubgti, arri pee atwehrtfchanas, turp nonahfoht, fawu labbu prahtu parahdiht.

Ed arri ja-atgahdina, lai wezzaki, kam kurlmehmi behrni tai wezzumä stary 7 un 12 gaddam, nekawetohs behrnus ffohla fubthit. Mums lihdj schim irr wezzaki behrni bijufchi jausnemw, tarehz ka jaunaki nebija peeteitufchees; schahda wihfe warr gadditees, ka behrni, kas ihtaja ffohlaß wezzumä, newarretu ffohla us-nemti tift.

Latw. kurlmehmu ffohla Sallas-pilli, 1. Juli 1870.

Latweefchu kurlmehmu ffohlaß preefch-neetu wahrda **J. Aboling.**

 Behsis melle diwus mahzklus lat-leja-meisters **Walter.**

Painwinecks, kas gribb usnemtees waddiht un pahraudsiht, trihs laiwat, ar kurrakm, mahls, mergels u. no Stohpin-(Kurtes-) muifchas un Dggers us Rihgu jaw. dd, teel tublit mellehts. Tuwatas finnas dabbujamas **Kahrl Kr. Schmidta** lantori, raphtekunga **Schaara** nammä, pee **Zuhlu-wahrteem.** 2

 Daru finnamu, ka pee manum tillabb' passet pahrmihfchanas, ka arri pahrralstifchanas deht warr peenahlt un es to darrifchu preefch teem, kas no semmehm pee pilsehtas draudiehm, jeb no wecnas walfts pee lahdas jittas gribb peeralstitees.

Darba-deenas japreteizahs: no pulsten 8 rihta lihdj pulsten 1 pehz pufdeenas un no pulsten 3 pehz pufdeenas lihdj pulsten 8 wallara leela Kalleju-eela, Neudahl mahja **N 8.** Sweht-deenas un leelös swehtfös tillai pufdeenas laika pehz nobeigtas Deewatalpofchanas lihdj pulst. 2.

Preefch Kollegien-Affessor **Iwan Hümlter:** **Rudolph Hümlter.**

Stufmannu muifchä, Rihgas kreife, tiks fcho-gadd' semneku-mahjas pahrdobtas, kas Jurgudeena 1871 par ihpafchu usnemmanas irr. Klobtakas finnas irr panahfamas pee **Stufmannu** muifchas waldischanas. 3

 Us Vogelmuifchas grunti, ais Seep-lappeem, irr weena mahja pahrdohrama. Klabtakas finnas turpat pee **Peter Zihru.**

Sloklas pilsehtina weens name ar pagalmachokm un turllacht peederrigu semmi pahrdohdamä. Klabtakas finnas dabbujamas **Rihgä, Slatrnu-eelä, 201a** nummurä. 3

 Rihgas kreife, Jaunpilles basnizas draudse, atrohnama Behrsumuifchä teel wiffas pee wallas-semmes peederrigas mahjas, schinni gaddä us pahrdohfchanu listas. Tuwatas finnas pee turrenes muifchas waldischanas. 5

Kollbusch muifchä, 12 1/2, werstes no pilsehtas pee **Zelgawas** leelzeha, irr lahbas 120 pubrw. plawas preefch icho gaddu isdohdamas. Tuwatas finnas **Tobrnatalna** pee wozza **Zelgawas** zella **Gisele** mahja **N 10,** polizejas **N 8.**

Rihgas kreife, Krimmuldas basnij. draudse, Krimmuldas pilsmuifchas pagasta irr deht gruntineela nomirfchanas weena mahja no 25 dahleri 49 gr. leela pahrdohrama. Tuwatas finnas irr dabbujamas pee muifchas waldischanas. 1

No Pelizejas atwehlehts. Driklehts un dabbujams pee bilfchu- un grahmatu-drikketaja **Ernst Plates,** Rihgä, pee **Pehtera-basnizas N 1.**

Ar 1. (13.) Juli
eefahfahs

jauna apstelleschana us

„M a s k a w a s W a h z u a w i s e h m“
preefch ohtra pufsgadda.

Schihß awises jaw no 9. (21.) Juni

bes eepreefchas zensures teel isdohatas

un malsa wiffa Kreewu walstiba ar peestelleschane zaur pasi

par gaddu 6 rubl., par pufsgaddu 3 rubl., par 3 mehnescheem 1 rubl. 50 kap., par mehnesi 50 kap.

Apstelleschanas teel peenemtas: **M a s t a w ä,** „Mastawas Wahzu awifchu“ elipebijä, **Th. Ries** f. drifku-nammä; **Rihgä** pee **Dugo Langewig,** Kalku- un Kaleja-eelä us stubra, **Starlamowa** nammä; **Zelgawa,** **Lufata** f. grahmatu-bohdä.

 Zeenijameem pagasta preefchneekem, ffohlotajeem, ka arri wiffem kam grahmatas preefch ffohlahm un grahmatu-krachtuwehm ja-asp-gahda, daru ar scheem raksteem finnamu, ka es fawä druffatawä un grahmatu bohdä **Rihgä,** pee **Pehtera** basnizas **15 lihdj 25 prozentes** no grahmatu malfas atlaischu, tad pee mannis grahmatas leelafas partijas nemm un tublin aismalka. Turllacht pee mannis warr arri

dseefnu-grahmatas

dahchadä eefehjumä dabbut. Pee katras dseefnu grahmatas teel diwas lassamas grahmatas lihdj dohtas. **Ernst Plates.**

Semneku mahjas pirjeem teel ta si. na dohta, ka Krimmuldes un **Pehterupes** bas. dr., pee **Bihrin-** un **Gilach** muifchas peederrigas mahjas no dahchada balberu wehribas leeluma ar labbem tihumeem un labbahm plawahm, ka arri ar juhras swejofchanu, ne tablu no **Pehterburgas-** un **Limbaschu** leelzeekem un to zellu garr juhrmallu us **Rihgu,** pahrdohdamas irr. Kam patibf, no schahm mahjahm virkt, lai jo drihs peeteizahs **Bihrin** muifchä pee ih-pafchneka leelkunga. 1

Sluddinafchana.

Kad es appafschä rakstihß no 1. Augusta 1870 ar jawu beeri, **J. Laas** lungu schlitrohs un fawu damp-willas-lahrstuwu usnemmoß weens patß tabfal waddiht, tad usajinaju tohs, kas jawu mantu mannä lahrstuwē dorbä, ihpafchi **Laas** lungam nodewufchi, wiffwehlat lihdj **Imä** August m. d. sawas atraffifchanas idarriht un nobeigt; jo wehlat par tahdahm praififchanahm wairs neubufchu atbiltigs. 3

W. Rammann.

Pee appafschraftita irr spibleri gattawi dabbujami tee pafihstami druwat-mehfli, to nosauz par

 superfosfatu
(ar **Packarda** sihmi.)

Schee mehßli (fuhbi) irr tee weentee appafschä fcha wahrda, kas jaw dahfus gaddus pee mums us semmehm idradijufchees par derigeem un no weenadi pafahwedama labbuma un il gaddus daufß muifchäs un no daufß faimneekem **Widlemmē** un **Kursemme** teel bruhleti. Scho wahr-dus — ja lahds to wehletohs — arri pee man-nim war finnaht dabbubt.

Ja labdam ta wajadßiba pehz winneem leelafä mehbrä buhtu, tad luhdu to mannim jaw agrati preefch pallastelleschanas peerahdiht.

P. van Dik.

Rihgä, leelä **Pils-eelä N 19.**

Stunfigus

f u h d u = m e h f l u s

(superfosfat), no tahß pafihstamahß wiffslabbalahß englifchu sortes, warr weenumehr dabbut virkt par to wifflehtato zennu pee

Man un beedra,

Sinder-eelä **N 2.**

Ar wiffu-augfako wehleschane tiks schahdas

leelas lotterijas

isdohatas par labbu tahm sem pafchas augstas Keifereenes usraufifchanas buhdamahm apgahdashanahm un prohti, jour nabbagu apgabb. kura-toriuma: 1) tai **Aleksandera-Marias-fohlat** (750 winnesti us 39,000 rubleem, leelaka winneste 10,000 rubli), un 2) par labbu tahm **Moslawä** eetaifitahm **Basmann-Lesort** un **Tweres-selzionehm** (295 winnesti us 18,000 rubli, leelaka winneste 500 rubli), ka arri beidoht 3) ta **XXVIII** leela lotterija preefch **Moslawas** behrnu-pawehruma mahjas (900 winnesti us 34,000 rubl., leelaka winneste 10,000 rubli).

No schahm lotterijahm billetes atfal no jauna atstelletas un dabbujamas **Rihgä** pee

brahleem Freybusch,

winnu bohdä, **Schlufnu-eelä,** nodohfchanu-nammä.

 Kamaschas

un

k a l o f c h a s

preefch lungeem un dahmahm no wiffadahm sortehm par lediu tirgu pahrdohß

P. J. Welikanow,

Kalku-eelä **N 9.**

Kaufetas-dselses krufstus

pa wiffadu tirgu un no wiffada leeluma irr gattawi un teel ahtri pataifiti pee 1

Man un beedra,

Sinder-eelä **N 2.**

Par noundu un mantu.

(Stat. N° 25.)

Puischam schi pawehleschana neliffahs patihkama. Lohpu usfraudsischana, fur waijadseja pahrleezinatees, wai kahds nau nomaldijees wai flahde krittis, nebija nebuht til jauka kà basnizà-braukschana. Winsch klauhsijahs, kà leelaka datta winna kahrtas laudis, bes nekahdas firds pazelschanas un pakustinaschanas us spreddiki. Sautakee bija swehtdeenas preeki, kad pehz spreddika fungi weesu istabàs un puischi leelajà istabà, wai arri steddese, wai pee wahgeem sapulzejahs un par plauju, darbeem un andeli un par zittu scho un to sarunnajahs. Schodeen winsch no ta ne ka newarreja baudiht, un winsch bija trihskahrt errigs; jo schodeen Antons warretu dauds par to notiffumu Ottenu mahjàs runnabt un sewi tadeht par jo swarrigu wihru israhditees. Sapihzis winsch eebahja nast, ar to bija strahdajis, keshà, stajpijahs pahru reisi, it kà nupat wehl buhtu no gultas nahzis, panehma tad apauschus no wadscha, lai sirgeem us gannibahm cetu pakkat. — Pusstundu wehlat masee kurwjabgi stahweja aissuhgti durwju preekschà. Wezzajis faimineeks, sawòs garròs, tumshillòs basnizas swahrkòs gehrbees, apstattija, kà winsch arweenu mehdsà darriht, wehl reis sirgus un eejuhgu, pirms winsch wahgòs kahpa. Galwu atpakkat pagreedsams winsch eeraudsija diwas meitas ar dseefmu grahmatahm paduffe no durwim nahkam. „Kahpat til eekschà!“ winsch fazzija, kamehr winsch pats ar sawu dehlu us preekschsehdeklì atsehdahs un palksehdeklì meitahm cerahdija. To warreja redseht, ka tas meitahm tohti patihkams bija, ka winnas warreja pehz neddelas gruhsteem darbeem us basnizu labbòs wahgòs aibraukt. Anna, weena no winnahm, pametta jautadama azzis us Detmeru, it kà gaiditu, lai tas tehwa usajinaschannu apstiprinatu. Bet tas laikam nebija tehwa usajinaschannu dsirdejis, un til tad, kad abbas bija eekahpuschas, un tehws pufsbrihnodamees un pufsbnepazectigi „na“ issazzija, tad winsch, kà no sapna atmohdees, peewilka grohschus un fita ar pahtagu.

Us zetta netikka runnabts. Anna un Greetina ne-usdrohschinajahs sawcem kungeem dsirdohrt runnabt. Wezzajis gan sahka tad un schad par besdeligahm runnabt kas til semmi laishotees, ka laikam teescham drihs lectus buhschoht, par seenu, kas no dauds plawahm wehl nebija eewests, un kas gan tikschoht flapisch, un par sirgeem, pee kurreem no ta gruhsta darba ne ka newarroht manniht, kas ar winneem pehdejàs deenas darrihts. Detmers atbildeja us wissu til ihfi, zil ween warredams. Wezzajis bija warrbuht no firdsdibbina preezigs, kad winni pehz ne zil ilgas braukschanas bija basnizas sahdschu aissneeguschì. Bet schè nebija til dauds laudis, zil zittahm reisahm. Leela datta semneeku bija, no gaisa sabaiditi, swehtdeenu par

darba deenu pataisijuschì, lai no lectus sawu pehdigu seenu isglabhtu. Detmers ismeklejahs par welti pehz sawas bruhdes tehwa wahgeem.

„Wai Gibeni jau sawu seenu nolikkuschì?“ winsch waizaja kahdu pasihstamu apswiezinadams, ka rohbeschas ar winna bruhdes tehwa rohbeschahm bija lohpa.

„Ja gan!“ tas atbildeja. „Wakkar wakkaru wehlu winni tiffa gattawi.“

„Kapehz winni tad schodeen nau tè?“ Detmers waizaja prohjam.

„To es newarru tew fazzihht,“ ohtrs atteiza; bet nogreeshahs aschi noht, it kà winsch tatschu warretu wairak teift, ne kà waijadsihs.

No basnizas ehrgetu balfs atskanneja, no frohga dewahs laudis us basnizu, wissu tumshchàs drehbès gehrbuschees, til labb, wihri, kà seewas; jo schà gabala laudis nemihlo nekahdas gahschas pehrwes.

Kad draudse bija beiguse dseedaht, tad isnahza wezzajis firmgalwa mahzitajis no gehrbkammara, lai altara darrishchanas noturretu. Detmers redseja, ka winsch wihlees. Winsch bija zerrejis, ka jaunajis palihga mahzitajis Deewa wahrdus turrefchoht; us ta wahrdeem winsch arweenu ar leelu usmannibu klauhsijahs, un pat neddelà winnam bija par ta wahrdeem daschu reisi jadohma; zitta mahzitaja wahrdi winnam ià nepeekshrahhs. Wezzajis mahzitajis winnam bija gan mihsch, to winsch no masotnes jau pasinna, pee ta winsch bija mahzibà bijis, un us to winsch nekad nedohmaja zittabi nekà ar mihslestibu un gohdaschannu. Bet kad tas, kas gan retti notiffa, us kanzeli kahpa, tad leela datta klauhtaju pee winna eesnauda. Arri schodeen jauneklìs newarreja us spreddiki dohmaht; zaur darbu winsch gan bija warrejis flittahs dohmas apspeest, taggad, kur winna rohkas stahweja meerà, flittahs dohmas winnu pahrspehja. Winsch ir to nedsirdeja, ka wezzajis mahzitajis sawu runnu beidja un saulschannas ussahka. Bet wahrdi atskanneja winna ausis, kas winnu no winna dohmahm mohdinaja. „Mehs pateizam tam Kungam,“ mahzitajis fazzija, „par weenu kristigu seewu, kurrai schinni neddelà zaur Winna sehchlastibu dehlinseh peeschkirts.“ Kad Detmers sawas azzis pazehla, tad winnam isliffahs, it kà wezzajis mahzitajis winnu usluhlota; winnam eekschà sahka no niknuma wahritees. Winsch newarreja pateift un negrib beja par to atnahzeju, kas winnu no sehtas un mahjas isdsinna un us reisi wissu atnehma, kas winnam lihds schim peederrejis; ihstà laikà winny wehl atgahdajahs, kà winnam swehtà weetà ja-usweddahs, zittabi winsch buhtu breesmigi par schahdu pagehreschannu smehjees. — Kad mahzitajis swehtischannas wahrdus fazzija, tad winsch bija nedohmajohht zitteem lihds pazehlees; bet winna ausis gan swehtee wahrdi atskanneja: „tas Kungs lai dohd jums sawu meeru!“ bes ka winna firds to no tam justu.

No frohga, kur schodeen it kluffu bija, wezzajis

Ottens dsinna drijs uf braufschanu. Winnam tiffa no dascheem pakluffu par masa peedfimschanu laime wehleta, un tàpat pakluffu winsch pateizahs. Ar nepatiffchanu winsch luhkojahs katru reisi uf Detmeru, kas ne, wahrda fazzidams pee sawas glahses fehdeja. Wezzajs bihjajs sleppeni, ka zitti fahfsehohht uffohbohht, zaur fo dehs warrbut labprahht sawas dusmas islaidifsehohht. Bet katrs fargajahs, ka no kahda garra dsihhs, to lectu aiskabt. — Atpakkat braufschana uf mahju bija arri kluffu; neweens negribbeja fahht runnaht. Mahjäs winnus sagaidija nepatiffkana sinna. Antons bija to sinnu atneffis, ka weens no labbakajcem jauneem firgeem grabwi cemuzzis. Tas nu gan nebija ne kahda jauna leeta semneeku mahjäs; daschu reisi lohpsinsch gan zaur sawu paschu spehfu teel no grabwa laukâ: bet daschu reisi, kad uhdens grabwi it dsitti un frasts stahws, tad kahjas paleel duhnâs zeeti; nostrahdajees lohps newarr wirspufs uhdena turretees un nosliht galwu nolaisdams uhdeni.

Ar bohmeem, treppehm un strikkeem arri abbi puischi stahweja gattawi, sirgu no grabwa atpestiht. Antons fazzija: „Tihri bailigi wis nau; jo grabwi nau daubj uhdena; bet sirgs irr neganti dsitti cestidjis. Kas tad nu lohpan par nohti bija swehtdeenâ grabwi krist?“ Pehdigohs wahrduß winsch bija pakluffu lischulstejis, lai „wezzajs“ un Detmers tohs nedfirdetu.

„Wai jums zitta kahda palihdsiba?“ Detmers waizaja. Puischi fazzija, ka ne-effohht. „Diwi juhs neka ne-isdarrifat. Gita til papreckschu, es nahfschu tuhlin.“

Winnam gan bija papreckschu pee galda nosehstees, kur taggad, ka winsch sinnaja, jau ehdeens bija. Bet kad tehws fazzija, winsch eefsehohht puischeem lihds, un lai Detmers meerâ ehdoht, tad Detmers teiza, ka winsch til swehtdeenâs fwahrkus gribbohht nolikt un darba drehbes uswillt.

Til pehz kahdahm stundahm, wisspahr ar duhnahm aplazzehts un no smalka leetus, kas pa to starpu bija fahzis liht, lihds krelam flapfisch Detmers nonahja ar abbeem puischeem wahjäs, kas nomohzjuschohs, pee wisseem kaulcem trihzedamu sirgu wedda. Durwju preekschâ kalescha stahweja, fo Detmers tuhlin par sawas bruhthes tehwa ihpafchumu pasinna — winna bruhthe laikam bija nahkuse winnu apmekleht.

Dsihwojamas istabas durwis atdarrijahs, bet sagaiditahs weeta tehws un bruhthes tehws isnahja; tehws bija bahs, bet bruhthes tehws farlans waigâ. Abbeem laikam nepatiffa, ka ar winnu fastappufchees, abbi tà ka isbihjahs. Wezzajs Gibens pirmajs apfehrahs. „Na Detmer, ka eet? Wai sirgs laukâ? Sa, tas slihts darbs — pehrnaja waffarâ mums arri tà diwas reises bija notizzis. Na, es tewi negribbu ilgak aiskaweht; man gan kas bija ar tewi fo aprunnaht, bet taws tehws tew to til pat labbi

warr fazziht. Dsihwojat abbi weffeli!“ Un pee scheem wahrdeem winsch kahpa jo steigfchus kaleschâ, ussauza puischam un braunza prohjam.

„Ro winsch gribbeja?“ Detmers waizaja nobahlis.

„Nahz til eefschâ!“ wezzajs atbildaja azzis uf puischeem pamefdams. „Schè newarr par tahdahm leetahm runnaht.“

Detmers gabja winnam no pallakas kluffu zeesdams dsihwojamâ istabâ, tehws aistaisija durwis zeet. Kahdas reises winsch smaggi nopuhthas, kamehr dehs stingri uf winnu luhkojahs, un fazzija tad ar rohku galda stubri fatwerdams, it ka gribbetu atspaidu mefletes: „Winsch bija — winsch dohma — Detmer, ka no tawas prezzefchanas ne kas netifsehohht — wezzajs dohma, ka Almuhtai un tewim weenam no ohtra ja-atlaischotees.“

Arri taggad ne kahds wahids nenahja pahr Detmera bahlahahm luhpahm. Tehws staigaja smaggeem fohtheem pa istabu. Winsch runnaja tahlat: „Almuhta gan ne-effohht papreckschu gribbejuse, bet taggad winna arri dohma, tà buhschohht labbak.“

Saunajs wihrs eefmebhahs peepefchi skanni.

„Sa gan, nu winna neprezze mahju; ja, winnai taisniba, ka winna tufschineeku nenemm!“

Weenu brihdi atkal zits ne kas nebija dsirdams ne ka pulstena eefchana, lihds gruhta nopuhtha, gandrigh waideschana no wezza fruhthim speedahs. Kad Detmers tehwu usfaktija, winsch isbihjahs par behdahm, kas uf tehwa gihmja bija redsamâs. „Detmer,“ winsch fahka stohmidamees runnaht, „man irr schehl, ka tas tà notizzis, Deews sinn, man tas schehl! Es gribbetu, ka tas buhtu zittadi notizzis ar mahju un tawu bruhthi. Ne-effi uf manni fauns — ta nau manna waina!“

Tehwa pasneegtu rohku dehs fanehma. Bet kad winsch nogreesahs, sawâ lambari eet, tad bija uf Detmera gihmja bezzerriba redsama. Winna nisnibu, paslehptu spihtibu wezzajs wihrs winnam bija atnehmis; jo kur tas gan bija dsirdehts, ka tahdâ wihse tehws preeksch dehta semnojahs? Un tatschu winna spihtiba bija winnam lihds schim winna siflis un atspaidis bijuse. Par fo winsch lai gan subdsahs? Par sawu bruhthi? — Winnam pahrfrehja aufsts par kaulcem, kad winsch uf tahs dohmaja. Taggad winsch deesgan labbi sinnaja, ka ta winnu nebija ne kad no firds mihtojuse! Us gultas mallas fehdedams winsch luhkojahs pa lohgu laukâ leetü. Dohmas nahf, dohmas pa = eet! Winsch uf reisi brihnojahs, ka winsch agraf, kad winnu ne kahdas behdas nebija speedufchas, ne-effohht preezigaks bijis. Taggad winsch wairs newarreja preezigs buht; bet kapehz winsch tad bija agraf sawas deenas weenaldsiba nodsihwojis? Kapehz winsch tad nebija dsihwofchanas preekus baudijis, kad winsch to warreja?

(Us preekschu wehl.)

Stahsts is fahdas wezzas grahmatas.

(Stat. Nr. 26.)

III.

Negais nostahjajs, un mehnesis atspihdeja padebbeschu starpā un apspihdeja tad nu schad ar sawu baltu gaischumu abbus staigatajus, ka tee taggad weens ohtra seju warreja redseht. Meitai bija gluschi ustizzigas mihligas azzis, kaut winna pahdrohschi apfahrt raubstijajs un wairak trakkula sechnam ne la gohdigai meitai lihdsinadamees pa nakti grahsam lihdsas skrehja.

„Kā tu manni pasihsti?“ grahsz waizaja, un tapehz tu manni isglahbi no taweem pascheem laudim?“

„Es juhs pasihstu,“ winna atbildeja, „tapehz ka juhs tas labbajs kungs effat, kas wisseem nabbaga laudim draugs effat, un tapehz ka es juhs par labbo kungu atsinu, tapehz es newarretu panest, ka juhs preefsch mannahm azzim tiftu zeeti sanemti un faseeti. Tatschu pat mans sunnihts palikka kluffu, kas zittahm reisehm ka traks reij; jo suns sajuht tuhlin zilweka labfirdibu.“

Bet meita bija, ka jau winnas apgehrbs israhdija, apfahrtstaigataja dseedataja un peederreja tahda wihse pee teem wafejakeem skunstneekem, kas mahnidami, danzodami un dseedadami pa pillihm, pilschtahm un zecmeem apfahrt staigaja sawas skunstes rahdidami. Schahdi skunstneeki tiffa par besgohscheem un besteescheem turreti, un kad winni bija aplaitinati tiffuschi, tad winni drihtsteja tiffai aplaitinataja ehmai pee feenas plikki doht, bet ne wihram pascham, un jo zeeschaki winni tahda wihse fitta, jo wairak fahpeja winnu paschu rohka.

Kautschu meita no tahdas saimotas un nizzinatas kahrtas, tomehr winnai bija augsts wahrds, ka pee tahdeem apfahrt wasankahm mehds buht; winna fauzajs par Beatrizi. Winna bija ar masu pulzinu sawas kahrtas laudim karra; wihreem lihds nahluse, lai teem us zekta par lusti buhtu un tad, kad no laupijuma arri kahdu dattu nokertu, zittur warretu sawu laimi isprohweht.

Kad nu Gerbotts redseja, kad winnam wairs nekahdas breefmas nedraudeja, un ka winch us taisno zektu us mahju, tad winsch gribbeja no sawas weddejas atwadditees un pateizajs tai, bet winsch nepasneedsa sawu pateizibu tiffai tulschds wahrds. Winsch isdohmajajs, ko winsch winnai labba un mihla warretu eedahwacht, un winsch fazzija tapehz us wiannas, winna warroht few kahdu maksu isluhgtees un lai neeffoht kauniga; ko winna no firds wehleschotees, to winsch winnai dohschoht, zit til winna spehka.

Beatriks neapdohmajajs wis ilgi un nebija arri kauniga. Winna fazzija: „Tad dohdat man naudu, daudj naudas! dohdat man leelu selta un dahrgu afminu baggatibu! Es esmu taggad astonp.dsmiit

gaddus nabbaga bijuse un gribbetu labpraht reis sawa dsihwes laika baggata buht.“

Gerbotts istrublahs drusku tahdu wehleschanohs dsirdebams; winsch bija dohmajis, ka ais skaisa gihmja augstaks prahts buhschoht, un bija no smalkajahm luhpahm smalkaku luhgschanu gaidijis. Bet meita bija jau dseedataja, kas par naudu dseedaja, naudu par gohdu nehma, preefsch katra par naudu nerra bija; un warrbuht par naudu meesu un dwehseli pahrdewa. Un winsch kaunejajs, ka winsch papreefschu us meitas lischku melleem bija klaufijis, it ka winna winnu buhtu glahbuse, tapehz ka winsch tas labbajs kungs, labfirdibu ar tihru labfirdibu atlihdsinadama. „Ne! ta irr gudri rehkinajuse, ka es winnai wairak maksaschu, tapehz ka winna man breefmas rahdijuse, ne ka winnas beedri, kad winna manni teem buhtu nodewuse.“ Ta winsch pee fewis dohmaja.

Tatschu winsch fazzija dikti, driht apdohmajees: „Naudu un mantu, lai tewi warru pataisihht baggatu, es newarru schē tew is tulschas rohkas doht; es nenehfaju sawu mantas kambari sawa jalts tascha lihds. Bet nahzi man us pilli lihds, tur sawu wehleschanohs idarrischi.“

Gerbotts dohmaja no wisseem zilwekeem tiffai labbu ween, tapehz winnam nahza prahta, meita pagehreschoht, kad apdohmaschotees, zittu ko labbaka ne ka naudu un mantu; bet winsch pats few newarreja ihsti fazzihht, ko winna lai ihsti pagehr.

IV.

Ta winni nonahza pilli. Gerbotts liffa tuhlin sawus wihrus abrunnotees un fataisijajs wissu nakti us karru. Turprettim Beatriks gulleja dsikka jaunibas meega lihds gaischu deenu, it ka tas notikkums, kas winnu pilli atweddis, un luhgtahs baggatibas swehtiba pat sapnds winnu newarretu trauzeht.

Kad winna zaur wihru bruanu trohsni, kas eenaidneekem gribbeja prettim dohtees, tiffa istrauzeta. tad winna lihda wehstu kahrigi pils wafejas istabas un apbrihnoja ka behrns wissu gresnumu un krahschnumu. It ihpaschi winnai patikka smuktee gihdas dekki un samta kiffeni un frohna lukturs augstaja sahle un arri sudraba un selta bifferi un rihti, kas us galdeem stahweja winnai patikka, tiffai preefsch lihdsnemshanas tee bija par grubtu, zittadi winna buhtu tuhlin pagehrejuse, lai tohs winnai schkinko. Ehrmiga israhdijajs dseedataja ar sawu leeligu apgehrbu, kas daschadi isrohtahs, bet arri saplehsts un salahpihts, ihsta krahschnumu widdu; te bija redsams krahschnumis un nabbadsiba, un arri winnas istureschanahs bija pa dattai no prinzeffes un pa dattai no ubbadses. Sullaini greefa winnai bihdamees zektu, tapehz ka winni besteescha fewwischku pee winnas simehm pasinna, ka Schihdu pee pillu mizzes; bet Beatriks raubstijajs par sullaineem lepni pahri, it ka winna tohs ne usfattishanas wehrts turretu.

Winnai bija taf fawi preefi par wiffahm flaitahm leetahm ja-isteiz un tapehz winna usrunnaja fawu maso sunniti: „Raug' tur, mans draugs! scho sakko sību: sehahdā kleitē tu manni redsefi drihs gehrbu-sehohs! Wai redsi arri scho hermelina kaschoku ar samtū: no sehahdahm drahnahm es tew tairischi us preefschu gustu, lai tu tur warri gulleht, bet ne us salmeem un seena! No sehahda sudraba traufa, kā schis schē, tu ar mannim kohpā dserfi: — papreefschu es to preefschewis ar wihnu peelefschu un tad preefschewis ar peenu.“

Sunnihšs wiannu usluhsoja par teem labbeem wahrdeem preezigi, lehkaja spehledamees winnai apkahrt un wehzinaja ar fawu garro asti. Tā winnai arri winnas laimē drauga netruhska, kam winna sawas sirds dohmas warreja isstahstibt.

Taggad grahfs Gerbots peenahza, fataisijahs, ka warreja sedlōs kahpt. Bet winsch gribbeja papreefschu fawu apfoblischanu isdarriht, un waizaja tāpat wehl reis kā wakkar, kahdu pateizibu winna gribboht? Un Beatriks atbildeja tāpat kā wakkar: „Dohdat man seltu un dahrgus alminus til dauds, ka warru baggata palift!“

Gerbots waizaja prohjam, kapehz winna gribboht tad til peepeschi tapt baggata?

„Lai warru brihwa un Deewa bihjiga palift,“ meita atbildeja.

Nu Gerbots winnai isstaidroja, ka baggatiba, ko peepeschi dabujohht, kalpinajohht un samaitajohht, un peedahwaja, lai winna mahjā paleekoht; winnai nekās netruhschoht. Un kad winna us weetu dsihwo-schoht, kad besteesiba no winnas suddischoht, un kad winna mahjā strahdaschoht un par labbu palischoht, tad ar laiku winna fretnam wihram par seeru warroht palift.

Bet Beatriks no wiffa ta ne ka negribbeja sannaht. „Manna mahte fazzija daudskahrt, kad winnai scho wai to peemetta: kad es buhtu baggata, tad es gribbetu lehti Deewa bihjiga buht! Un tas pateesi teesa; jo juhs nemas newarrat dohmaht, grahfa kungs, kahdās kahrdinaschanās nabbadsiba willina. Warr buht, ka es pa juhsu zekku taptu Deewa bihjiga un brihwa, bet pa mannu tas taf isdohdahs lustigaki un drihsak. Un tapehz es juhs tikkai luhdsu, dohdat man dauds selta un dahrgu alminu, un es tad negribbu juhs wairak apgruhtinaht.“

Kad nu Gerbots redseja, ka meitas prahts nelohkams, un ka drihs warretu dohmaht winsch tapehz peedahwojohht sawas labbas mahzibas, lai fawu naudu taupoht, tad winsch lilla kastiti ar dauds dahrgeem almineem atnest un eedewa to meitai un arri kahdas saujas selta naudas.

Beatriks pateizahs semmigi, bet pasneedsa tad arri fawu ahdas kulli un luhdsu it meerigi, lai grahfs to arri pildohht. Gerbotam, isbrihnojuscham par tahdu nepeepildibu, bija jau kahds ašs wahrds us mehli,

bet dohmaja tublin, ka kunga pateizibai nebuhs flohpai israhditees; — tad Beatriks runnaja prohjam: „Nedohd man sehinni kulle seltu, bet graschus.“

Grahfs gribbeja schis ehrmigas luhgschanas eemestu sannaht.

„Man pa masam ja-eesahf,“ dseedataja atbildeja, „man ar grascheem teesa janopirk, lai warru selta gabbalus isdohht. Sa es tublin laudim seltu un dargohs alminus dohcu, tad tohs turrehs par sagtu mantu. Ar grascheem es gribbu pa masam pahrwehrstees, ka pehdigi wiffai Elshaffei un Lotringai jatizz, es effohht tublin selta schuhpli tikluse likta, kad pasaulē nahkuse.“

Nu grahfs alsinna, zil gudra gekkiga meita, pildija tai kulli ar grascheem un noschehloja ka tai pee smalkas sapraschanas til mas gohda prahta.

Beatriks paslehpja kastiti sawā manteli un dewahs no pils tublin prohjam us seemeka puffi; grahfs steidsahs us deenas widdus puffi saweem cenaidneeseem prettim.

V.

Til pahr lauku ar fawu sunniti cedama Beatriks pahrdohmaja gruntigaki, ko nu lai eesahkoht. Atpalkat pee saweem wezzeem beedreem eet winna nedrihssteja; tee winnas mantu issehkehrdetu wai ar warru nonemtu, un winna sawā muhschā nepaliftu ne par kahdu augstu, zeenitu dahmu, un tas winnai taf ihsti isliffahs par sahli winnas baggatibas kausā.

Ne weenam newaijadseja wairs sannaht, kas winna lihds schim bijuse, ir winnai paschai eedohmatees, ka winna apkahrstigaigataja dseedeetajas dsihwi til sapnojuse. Par baggatu un augstu buht tāpat ja-eemahzahs, kā par nabbagu un semmu buht. Bet Beatriks bija jau daschu reisi augstu kauschu preefschā spehlejuse, tā ka winna arri warreja eedohschinatees augstu kauschu starpā dohtees.

Winna bija dsirdejuse, ka Strahsburga baggataka un flaitaka pilssehta wiffā Elshaffe effohht, kur par naudu un labbeem wahrdeem wiffu warroht dabuht, ko sirds pagehroht, un tapehz Strahsburga ihsti Sudrabpilssehta effohht, un jau schis kails wahrds bija preefschewis winnas par kahrdinaschanu. Tā tad winna apnehmahs us turreni eet, un kad winna Sudrabpilssehta buhschoht augstumu un baggatibu ismazijusehs un isbaudijusehs, tad winna nodohmaja gar Rein uppi us leiju us Mainzi eet, ko par selta pilssehtu sauja, un kur tapehz wehl lepnaki un smalkaki warreschoht dsihwoht.

(Us preefschu wehl.)

Atbildejams redakteurs A. Leitān.

No Bensus atwehlehts.

Mihgā, 3. Juli 1870.

Drikkehšs un dabujams pee bilshu un grahmatu-drikketaja Ernst Platešs, Mihgā, pee Kehrta-bajnizas.